

Znamy się ze słyszenia: Renata Lisowska-Urbanowicz o festiwalu „Gdańsk w Wilnie”

 zw.lt/wilno-wilenszczyzna/potomek-pochowanych-na-cmentarzu-zydowskim-wniosl-pozew-w-sprawie-rekonstrukcji-palacu-sportu

15 kwietnia
2019

Fot. BNS/Vidmantas Balkūnas

Aktywni członkowie wspólnoty żydowskiej od kilku lat poszukiwali kompromisu i różnych środków, których celem było dotarcie do instytucji władzy. W 2015 r. naczelny rabin Litwy oświadczył, że „nikt nie ma prawa do grobów wielkich mędrców Izraela na starym wileńskim cmentarzu żydowskim”.

W 2016 r. wilnianka Rūta Bloštein zainicjowała petycję „Prosimy o przeniesienie nowego projektu Pałacu Koncertów i Sportu w Wilnie ze starego cmentarza żydowskiego na inne miejsce”, pod którą do dnia dzisiejszego podpisy złożyło ponad czterdzieści pięć tysięcy osób. W 2017 r. do Prezydent Litwy dotarł list z podpisami dwunastu kongresmanów, w którym Rząd Litwy jest proszony o zaniechanie projektu przystosowania budynku do potrzeb centrum konferencyjnego oraz zachowanie starego cmentarza żydowskiego na Śnipiszkach. Wszystkie działania wspólnoty żydowskiej były ignorowane przez władze i pozostały bez odpowiedzi.

W tym roku Bank Litwy ma zamiar ogłosić przetarg dzierżawy Wileńskiego Centrum Kongresów. Przedtem zorganizowano publiczną dyskusję o dokumentacji dzierżawy, w której udział wzięli również wnioskodawcy. Podczas spotkania było oczywiste, że nie podnoszono kwestii możliwości rekonstrukcji na cmentarzu oraz nad leżącymi pod budynkiem szczątkami.

Z powództwem prewencyjnym wystąpiła mieszkająca w Izraelu osoba pochodzenia żydowskiego (Litwak), której przodkowie są pochowani w Wilnie w miejscu planowanej inwestycji. Niniejszym powództwem wnosi się o ocenę faktu, że taki spór prawny nie miałby miejsca, gdyby chodziło o cmentarz katolicki, a nie cmentarz żydowskiej mniejszości narodowej i religijnej. Obecnie teren, na którym mieści się Stary Cmentarz Żydowski oraz budynek Pałacu Sportu jest nieuprzętnięty. W tym miejscu mieszkańcy urządzają pikniki, bawią się z dziećmi, kopią piłkę, organizują spotkania czy wyprowadzają psy. Większość z nich nie wie, że robią to na cmentarzu i na szczątkach tu pochowanych Żydów. W planach Pałac Sportu ma spełniać funkcję centrum konferencyjnego i koncertowego, czyli będą się odbywały tu również imprezy taneczne, będzie spożywany alkohol, na grobach dawnych wilnian pochodzenia żydowskiego. Wszystkie planowane roboty budowlane, ruch sprzętu będzie odbywał się na szczątkach pochowanych.

Zdaniem koordynującej powództwo Europejskiej Fundacji Praw Człowieka, niniejsza droga jest jednym z przykładów przestrzegania międzynarodowych standardów. Dawność cmentarza, oczywiste zaniedbanie czy jego stan nie pomniejsza obowiązku państwa do zapewnienia należytej ochrony cmentarza żydowskiego, miejsc pochówku oraz miejsc masowego pochówku. Spodziewamy się, że wytoczone powództwo będzie pierwszym krokiem do przywrócenia sprawiedliwości oraz zachowania Starego Żydowskiego Cmentarza na Śnipiszkach oraz przyległych mu grobów.

Tagi: Cmentarz Żydowski EFHR Pałac Sportu